

Karin Trenkel - Traveling Miles

Als je op televisie een parkeerplaats bij een Amerikaans motel ziet, weet je dat het foute boel is. Er gaat iets gebeuren dat niet door de beugel kan. Of op zijn minst zijn mensen op doorreis, vol verlangen naar aangenamer bestemmingen. Niemand verblijft hier graag. Alleen Karin Trenkel, die in 2004 de fameuze Route 66 reed, wil zich sindsdien niet losmaken van dit soort onbestemde plekken. "Het was geen fijne reis," geeft ze toe, "niet ontspannen, wel fascinerend." Onrust is inherent aan de Route 66 - je ziet er overweldigend veel, maar neemt nooit de tijd om stil te staan. Trenkel deed dat wel, achteraf, in haar atelier. Sindsdien verheft ze de herinneringen aan deze reis zelfs tot kunst.

Een foto van zo'n mistroostige parkeerplaats, genomen vanuit haar motelkamer, vormde de basis van een reliëf. Het typeert Trenkels blik op Amerika. Met een serie reliëfs van onooglijke non-plekken verbeeldt ze de American Dream op een nuchtere manier: het landschap is maakbaar en overwinnelijk, maar je vraagt je af hoeveel zo'n overwinning op de natuur ons mensen oplevert.

Barre natie of niet, ergens heeft Trenkel zich wel degelijk verzoend met dit lelijke Amerika. Ze heeft er een schoonheid gevonden in de vangrails en vertolkt die in smetteloze beelden die deze ontworpen wereld omarmen. Soms maakt dat haar landschappen beklemmend. Soms hebben ze een atmosferische schilderachtigheid, iets wat opmerkelijk is omdat al haar kunstenaarsmaterialen van de bouwmarkt komen. Haar atelier in het Rotterdamse Crooswijk lijkt meer een opgeruimde timmerwerkplaats dan een schildersstudio. Trenkel figuurzaagt triplex, verknipt kunststof, en schuurt voorgelakte houtplaten, net zolang totdat de juiste witte wolkenluchten uit het gladde blauw opdoemen. Net zoals de Amerikanen de wereld indelen, zo ordent zij haar composities door te schuiven met vormen.

En toch zijn het klassieke landschappen. Stiekem heeft Trenkels landschapskunst iets van de Romantiek. De snelwegcultuur die ze verbeeldt, heeft hetzelfde fundament: de weidsheid, de blik op de einder, de afstand tussen de kijker en de verte, die oproept tot mijmeringen. Met de kunstmatige ingrepen van de mens in het groen verbeeldt ze een clash van cultuur en natuur. Om in deze confrontatie het evenwicht te bewaren zijn mensen of dieren niet toegestaan in haar werk. Behalve dan net bij die ene parkeerplaats. Daar loopt een hond – bij wijze van grote uitzondering. Zijn warmbloedigheid doet deze plek alleen nog maar killer lijken.

Trenkels werk is niet zo broodnuchter als de smetteloze uitwerking ons op het eerste gezicht doet geloven. Ze toont ons hoe machistisch de mens de wereld overheerst door deze te asfalteren en vol te bouwen. Daarmee zegt ze iets fundamenteels over de menselijke soort. Dat geldt niet alleen voor haar Amerikaanse werken, ook voor haar serie stadsgezichten uit de Randstad. Of mensen nu in de Amerikaanse 'Midwest' wonen of in de Randstad, ze claimen te veel land, hebben te veel auto's en te veel behoefte om door te stomen naar de volgende bestemming.

Trenkel is voor haar gevoel altijd op reis. "Het maakt me niet uit of ik thuis in Duitsland ben, in Nederland waar ik woon, of in de VS. Misschien koop ik nog wel eens een ranch in Texas," zegt ze. "Of ga ik terug naar Duitsland, waar ik net een romantische landschapsreeks van heb gemaakt: mijn 'Heimatserie'." Alleen, het is wel een kortstondige, onnatuurlijke romantiek. De kleuren zijn weliswaar groenig – maar het is groen van de Gamma. De vormen zijn grillig – maar dat komt door de manier waarop het papier scheurt, niet door een tekenlijn waar ze emotie in legt. In deze bosgezichten ga je niet verzinken en tot jezelf komen, je reist erdoorheen. Trenkels wereld is niet gebouwd op stilstand. Hoe strenger ze haar uitzichten ordent, hoe meer onthecht deze eruitzien. De rusteloosheid geeft niet alleen haar landschappen een beklemmende spanning, het typeert de mens als moderne nomade die de natuur met geldingsdrang en beton bestrijdt.

Sandra Smets